

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-й год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український економічний тиждень
Бразилії

ПЕРЕДПЛАТА У

Річно 8\$ піврічно —
Для Галичини 2.50 дол.
Для України 2.50 дол.
Для п. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

Prudentopolis

Ми Українці до спону
В нас є сила Козаків!

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гімн ам. Укр.

Справа парламентаризації Галицького Правительства.

В останніх часах говориться в нас багато про парламентаризацію нашого державного життя. Справу сю видвигнуто на недавніх засіданнях Закордонної Групи членів Української Національної Ради у Відні й зафіксовано у відомих нашим читачам резолюціях, в яких З. Г. У. Н. Ради «узнає доцільність знесення Диктатури також навнутр» і конечну потребу відбудови парламентарного правління з відповідним приміненнем до умовин теперішнього державного життя Західно-Української Народної Республіки.

Про сю сесію Закордонної Групи членів Української Національної Ради, її дебати і її ухвали появилися в американських українських органах преси різних відтінків різні дописи й вістки, в яких говориться про «кризу в Галицькій Уряді», про тяжкі його хвилі з того приводу і т. п. Вістки ці подані в більшості в дуже викривленім виді й зовсім фальшивім освітленню. Не диво, що їх автори (наші такі емігранцій-

вим іменем: Кириця і мали відвагу й горожанську мужність підписатися під ними своїм повним іменем.

Погляньмо, як справа мається і розгляньмо об'єктивно становище Галицького Уряду й його Президента до повної Української Національної Ради в краю і до Закордонної Групи членів Української Національної Ради у Відні.

Як нашим читачам відомо, Диктатуру проголошено в нас літом 1919 р., в часі, коли галицько-українська армія зводила смертельні бої з ляхами наїздниками. Спільною ухвалою Президії Української Національної Ради й Державного Секретаріату іменовано тоді Уповажненим Диктатором Д-ра Евгена Петрушевича, Президента Української Національної Ради. Се був стан державної конечности, бо положення було виїмкове. Пригадуємо, що сталося се в часі відвороту нашої армії. Правильне державне життя було в таких обставинах виключене, про скликання нашого законодавчого органу, себто повної Української Національної Ради, не могло бути й мови. Значить — отсе виїмкове зарядженне президії нашого парламенту (У. Н. Ради) й нашої виконуючої

в порозумінню з її Виділом. Ухвали Української Національної Ради в краю будуть обов'язувати Галицький Уряд і його Президента вповні. Вона вирішить парламентаризацію кабінету в ті справи, що їх підношено на засіданнях Закордонної Групи членів Української Національної Ради у Відні. Тільки вона в порозумінню з Президентом Д-ром Е. Петрушевичем має право й обов'язок іменувати правительство відповідальне перед нею і перед Президентом, та робити в нім бажані зміни, словом — бути нашою законодавчою державною властю. І вона одинока має конституційне право контролю Уряду, який залежить уповні від її довіря або недовіря.

Збір членів Української Національної Ради, що живуть закордоном, може тільки висказувати свої думки й бажання, він може й повинен дораджувати й помагати Урядові в його тяжкій, повній відповідальності визвольній боротьбі. Але такий випадковий збір, невідповідаючий партійному угрупованню повної Української Національної Ради, зложений до того з 10 — 12 членів, зовсім розбіжних поглядів між собою, не може й не сміє присвоювати собі прерогатив повної Української

ока наші тямучі громадяне, що почувають одвічальність за свої слова і вчинки — особливо в нинішню переломову хвилю. Тільки вирозумілість та однодушність думки й діла доведе нас до втраченого раю: державної незалежності Рідного Краю.

Становище Союзу Народів в справі Східної Галичини.

Внесення, поставлене головною делегацією Канади, міністром Фільдінгом, на третім зборі Союзу Народів в Женеві, в дні 18. вересня с. р. звучить: „Збір Союзу Народів поновлює бажання висловлене другим збором в його резолюції з 27. вересня 1921 р., щоби Рада Союзу Народів звернула увагу головних держав коаліції на потребу вирішення, в близькій будучности, про державне становище Східної Галичини.

Отсе внесення було признане в дні 19. м. м. комісією ініціативи, як формально допустиме, і вже слідує наступного дня, т. є. 20 м. м. було предметом дискусії комісії політичної.

В заступстві внескодавця, міністра Фільдінга, узасаднював се вне-

яких говориться про «кризу в Галицькій Уряді», про тяжкі його хвили з того приводу і т. п. Віетки єі подані в більшости в дуже викривленім виді й зовсім фальшивім освітленню. Не диво, що їх автори (наші такі еміграційні вожди без війська), сховані за добре нам відомі псевдоніми, одержали на них з місця зовсім іншу відповідь, як її надіялися. А саме сказано їм просто й без обиняків, що вони тепер, коли наближається вирішення східно-галицької справи, повилізли зі своїх криїв, бо чують недалеко хапатню. Отже зачинають киринити, щоб розбити одноцілий фронт і засісти самим до трапези. Дістається їм при тім і багато інших гарних епітетів і то не тільки в редакційних статтях, але також в дописах тямучих місцевих українських громадян, які назвали сей виступ його правди-

го законодавчого органу, себто повної Української Національної Ради, не могло бути й мови. Значить — отсе виїмкове зарядження президії нашого парламенту (У. Н. Ради) й нашої виконуючої державної влади (Державного Секретаріату) було вповні оправдане. Се зазначила виразно також Закордонна Група членів Української Національної Ради, стверджуючи «легальність Західно-Українського Уряду». Такий стан треває до нинішнього дня.

Чи має отже право Закордонна Група членів Української Національної Ради рішати про знесення Диктатури на внутр і про парламентаризацію нашого державного життя? Ясно, що ні! Се право прислугує тільки повній Українській Національній Раді в краю, до скликання якої поробив уже всі заходи сам її Президент

угрупованню повної Української Національної Ради, зложений до того з 10 — 12 членів, зовсім розбіжних поглядів між собою, не може й не сміє присвоювати собі прерогатив повної Української Національної Ради. Якби так сталося, то се булоби зломанне основних конституцій законів нашої Держави. До сього не може допустити ні край, ні Президент, який назверх репрезентує нашу Державу й за свою політику відповідає перед повною Українською Національною Радою, ні ті члени Закордонної Групи Української Національної Ради, що дорожать нашою державною справою і нашим Представництвом, яке докладає всіх зусиль, щоб уже раз довести справу визволення нашої Батьківщини до корисного кінця.

Сього не можуть спускати з

як ферманом... слідуєчого дня, т. є. 20 м. м. було предметом дискусії комісії політичної.

В заступстві внескодавця, міністра Фільдінга, узасаднював се внесенне на тій комісії, другий делегат Канади, п. Ляпсент, вказуючи на те, що майже ідентична резолюція була ухвалена Союзом Народів минулого року, та що обі сторони: представники Східної Галичини і представники Польщі, домагаються скорої розвязки галицького питання, та зазначив, що ті обставини, які промовляли за прискореннем тої розвязки минулого року, в еше більшій мірі вимагають тепер того рішення.

Польський делегат, п. Ашкенази, шукав безуспішно за опонентами серед деяких членів комісії, та коли їх не найшов, заявився сам за прийаттем внесення, подаючи до

Сагайдачний

(Історична повість.)

4

— Тур! А сей диявол гірше Ляха й Татарина.

Показався звір. Він був похожий на бугая, але страшених розмірів. На величезній голові сторчали такі роги, що справді, як у пісні співається, можна було вляти до них „вина півтора відра“; коротка шия морщилася складками і закінчувалася кудлатою бородою. В диких очах було видко злість на все, що було впереді: все він хотів посадити на роги, затоптати своїми обрубкуватими ногами.

Тур ішов до води. Він нахилив голову і страшно ревів. На шасте наших втікачів недалеко ріс старий дуб. Запорожець відразу зрозумів, що треба робити в такім випадку.

Тур побачивши людей, зупинився в здивованю і перестав ревіти. Потім почав рити ногами землю, бити хвостом по боках і знову, похиливши голову, заревів, але ще страшніше ніж перед тим.

— Хлопці! — крикнув запорожець. — Зараз лізьте на дуба. Але борше, борше!

Як коти подрапалися на дерево, чіпляючися за віти, а запорожець, узавши довгий свій спис, став коло дуба й чекав.

Тур, ревучи повагом почав іти вперед і тряс своєю страшною головою. Запорожець зняв свою шапку з червоним верхом

і помахав нею перед рогатим гостем. Побачивши червоне, тур страшенно заревів і кинувся на козака. Але в ту хвилию запорожець заскочив за дуб.

Тур вдарив лобом в дерево, думаючи, що товста деревина повалиться, але дуб не валився. Запорожець вихилився зза дуба і всадив свій спис в серце турови. Почувши біль, звір страшено заревів, а запорожець все далі й далі тиснув ратищем, аж поки тур повалився на коліна. Кров била з рани, далеко обрискуючи траву і коріне дуба...

Але от запорожець вискочив зза дуба з догим ножем в руці і, розмахнувшись в усе плече, вготив ніж в потилицю звірови, властиво в те місце, де кінчиться голова і починається хребет. Ніж ускочив аж подержало... У тура підкосилися ноги і він, тикнувшись мордою в корінь, упав.

— Ото-ж тобі, туре — запихкавшись промовив запорожець. — Кланяйся-ж низенько, кланяйся козакови в ноги.

— Хлопці! Годі вам горобцями на дубі сидіти — крикнув запорожець до товаришів.

Ті позлізали з дуба і з жахом дивилися на се страшилище.

— Фю-фю-фю! — засвистав Грицько. — Ото бугай.

— Та ще й з бордою — мов козел! — дивувався Юхим.

Запорожець хвалив роги й хвіст. Він гланив роги, міряв їх.

— Ой і порохівниці-ж добрі вийдуть! Ото так порохівниці, стонадцять кіп. А з хвоста бунчук на ціле військо запорожське. Такого бунчука і в самого султана нема.

Але тур придався ще й на іншу річ: їжі

у втікачів було мало — риби нема, огірків нема, хліба трошки. А турового мяса стане на цілу дорогу; треба тільки його порізати та прокоптити на вогні.

Всі четверо позачіпляли тура своїми широкими поясами і потягли тушу вниз, щоб там, в ліску облупити й приготувати мясо.

V.

А тепер вернімся знов на Січ.

З того часу, як Сагайдачного обрали за кошового і він зголосив морський похід, минуло більше як тиждень. Козаки готовилися: проводили до порядку чайки, просмолювали їх добре, додавали всяку снасть, весла, правила; латали собі одіжу й штани, сорочки, шапки, кожухи, чоботи пояси-череси для будучих татарських і турецьких золотих; пекли хліби та різали на сухарі, пакували в дорогу цибулю, чосник, сіль, тютюн сушену рибу; доброю горівкою наливалися боклагі й барила, а військовий грамотій Олексій Попович, великий пройди-світ з київських бурсаків, взяв з собою свята письмо у дорогу.

Перед походом відправили молебен. Щиро молилися козаки, виступаючи в далеку, грізну, невідому дорогу.

От уже всі куріні, все військо запорожське висипало на беріг до чайок, от уже гребці сидять на своїх місцях, а товариство товпиться коло своїх хоругв — як виступає на першій чайці Олексій Попович з книжкою в руках. Він був без шапки. Південний теплий вітер грав його чорним чубом.

Олексій Попович підняв очи на отаманову хоругву і перехристився. Все військо, мов на команду, зняло шапки,

— Олексій Попович святе письмо читає. Слухайте, братя — прогомонило по рядах.

„Ангел же Господень рече до Пилата, глаголя: возстані і йди на полудне, на путь, сходящий от Єрусалима...“

Голосно чути по всьому берегу читане Олексія Поповича. Козаки слухали, затримуючи дихане; вони слухали не Олексія Поповича, не сього гульвісу, розбишаку та пройди-світа, а слухали всім серцем свята Письмо.

От читане скінчилося, нараз роздалися голоси:

— Дивіться, дивіть!...

— Козаки бугая ведуть.

— Та хиба то бугай?

— Та бугай же — хиба тобі повилазило.

— То сам тур: бачиш бородок трусить.

— Та тур же й є! Ото диковина.

Справді по тім боці Дніпра якісь козаки вели на веріви живого тура, котрий опирався і сердито махав гисловою. Ну, хиба ж се не чудо? Живого диявола за роги тягнуть. Два хлопці живого тура за роги провадять, як свиню яку.

— Та се може Татари, бісові сини.

— Які там Татари! В наших штанах.

Декілька козаків кинулися до човна, схопили весла і птицею понеслися на той бік. Скоро човен пристав до берега, козаки вискочили з нього і підбігли до чуда... Розводять руками, дивуються...

І бачуть козаки з сього боку ще більше диво: починає тур танцювати та вибрикувати.

Скоро всі побачили, що козаки й тур ідуть до Дніпра, сідають до човна... Видно

відома зібраним, що Польща предложила союзним правительством — мовляв великодушний проект автономії для Східної Галичини, котрим запевняється всім народам, заселюючим сей край, рівність і свободу (?), та що сей проект є предметом виміни думок між інтересованими правительствами і треба сподіватися, недалеко розв'язки проблеми. Оповідання п. Ашкенази про польський проект автономії, зустрілось з усміхом деяких членів комісії.

Після п. Ашкенази, промовив литовський делегат, п. Сідзікавскас, щоби висловити симпатії литовського народу для визвольних змагань українського народу, що тяжко терпить під польським гнетом, та побажати, щоби представники Східної Галичини, як незалежної держави, небавом засіли в Союзі Народів.

Тоді подразнений п. Ашкенази, став дорікати, що литовська делегація шукає всякої нагоди, щоби накинутись на Польщу.

На те відповів згаданий литовський представник, що його наміром не було атакувати Польщу; він бажав тільки стати в обороні високих змагань українського народу за державну незалежність, — змагань, які так добре розуміє недавно визволена Литва.

Після того замкнено дискусію, і внесення прийнято комісією політичною одностайно.

Вкінці, на зборі Союзу Народів, 22. м. м. був референтом сего внесення п. Ляпоент, та предкладаючи рішення комісії політичної, зазначив, ще раз, що обі сторони, себто представники Східної Галичини і Польщі, домагаються скорого вирішення, хоч вони різняються між собою щодо способу розв'язки сего питання.

Так знов виступила справа Східної Галичини на черзі нарад Союзу Народів, що виразно вказав головним державам антанти на конечну потребу негайного вирішення нашої справи.

Перший раз стрінувся наш Уряд зі Союзом Народів в 1920.; в часі першої сесії Союзу Народів, якій проводив тоді Бельгієць Гіманс. До нього звернулася наша Делегація в дні 4. грудня 1920 р. під проводом през. д-ра Евгена Петрушевича. Президент Гіманс поставив галицьку справу на деннім порядку Ради Союзу Народів, котра на своїм засіданні в Парижі, в дні 23. лютого 1921 р. ствердила, що Східна Галичина не належить до Польщі, бо Польща є тільки тимчасовим окупантом сеї території та звернула увагу головних держав антанти на потребу вирішення державного становища сеї території, по думці арт. 91. сен-жерменського мирового договору.

Другий раз стрінулася делегація нашого Уряду в часі другої сесії Союзу Народів в Женеві, у вересні 1921 р., якій проводив делегат Голяндії д-р Карнабек. Тоді на предложення делегата Канади, міністра Догерті, рішив повний збір Союзу Народів однодушною резолюцією з 27. вересня 1921 р., висказати бажання до головних держав антанти, щоби вони приступили в близькій часі до вирішення державного становища Східної Галичини. Але представники великих держав антанти не вирішили сеї справи, хоча на міжнародній конференції в Генуї, дня 10. мая 1922 р. самі признали, що справа Східної Галичини є міжнародньою та що її вирішення є незвичайно важке й нагле для удержання мира в Європі.

А міжтим, в останнім часі, Польща намагається насильно перевести у Східній Галичині вибори до варшавського сойму та проти волі українського населення самовільно накинути Східній Галичині якусь карикатуру автономії, щоби таким безправним способом анектувати сю територію для себе з очевидним порушенням мирових договорів, на котрих сторожі повинен в першу чергу стояти Союз Народів. Тому Делегація нашого Уряду

за Народів, щоби їм пригадати потребу негайного вирішення нашої справи на основі права самовизначення.

Відтак дня 8. вересня с. р. внесла наша Делегація представлення до Ради Союзу Народів з домаганням, щоби вона по послідовності своєї постанови з 23. лютого 1921 р. висказала свій добросуд (опінію) що Польща не має права переводити у Східній Галичині виборів до варшавського сойму. Наслідком отсего представлення президент Ради Союзу Народів делегат Бразилії, ексц. Да Гама, представив сю справу на засіданні Ради Союзу Народів, дня 13. вересня с. р. з прихильним внеском супроти домагання нашої Делегації. Про спосіб висказання свого становища головним державам антанти, Рада Союзу Народів якраз застановляється.

Вкінці внесла наша Делегація представлення до повного збору Союзу Народів дня 10. вересня с. р. на руки президента повного збору Союзу Народів, делегата Чіле, З. Едвардса, щоби повний збір зняв становище супроти невиносимих обставин, спричинених довготривалою польською окупацією у Східній Галичині. На то поставив голова делегації Канади, міністер Фільдінг формальний внесок, дня 18. вересня с. р. щоби повний збір Союзу Народів в імя національної справедливости, поновлюючи минулорічну свою ухвалу, звернув увагу головних держав антанти на потребу й доцільність негайного вирішення державного становища Східної Галичини.

ЗІ СВІТА.

ЛЯХИ ЗАГАРБЮЮТЬ МОНАСТИРІ.

На засіданні польського сойму дня 29. м. м. ухвалено більшістю 152 голосів проти 92 нагле внесення у справі відібрання православного монастиря в Дубні з всі-

МОСКОВСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ РОЗСТРІЛЯЛИ В КИЄВІ 48 УКРАЇНСЬКИХ КОЗАКІВ, ЩО ВОЮВАЛИ ПРОТИ ЇХ ВЛАДИ

Московський большевицький "суд" відкинув спротив 48 козаків української армії проти засудження їх на смерть за участь у повстаннях проти московської большевицької влади на Україні.

Всіх 48 козаків розстріляно в Києві.

—«»—

РЕВОЛЮЦІЯ В ПОЛУДНЕВІЙ УКРАЇНІ І НА КРИМІ ПРОТИ МОСКОВСЬКИХ БОЛЬШЕВИКІВ

Вісти з Росії доносять, що в полудневій Україні і на Кримі продовжується революційна боротьба проти большевиків.

Значна частина південної України з Одесою і Кримом відлучились від московського большевицького царства і проголосили свою незалежність.

—«»—

АВСТРИЙСЬКІ ДРУКАРНІ НЕ ХОТЯТЬ ДРУКУВАТИ КОРОН

Аліанти здавна хотіли Австрії заборонити дальше друкування корон, але їх пляни все досі не вдавались,

Аж тепер заноситься на здійснення сеї мрії, коли віденські друкарі що друкують австрійські банкноти заявили, що прилучаться до загального друкарського страйку і перестануть друкувати ці безвартні паперові корони.

В останньому часі вони друкували для австрійського правительства 200 мільонів тих паперових корон, а без друкарень воно не має відки їх дістати (200 мільонів корон се є два доляри).

—«»—

НАПАД НА ПОЛЬСЬКИЙ ПОЇЗД

На російській території, близько польської границі, вискочив польський експресовий поїзд зі шин. По катастрофі пасажирів обробовано. Бандити стріляли на пасажирів, так що 100 застрілено на смерть а 30 тяжко ранено. В поїзді був також післанець польського уряду

за Народів, що виразно вказує на необхідність державам антанті на кожну потребу негайного вирішення нашої справи.

На сій основі належить сподіватися, що Найвища Рада, як покликане міжнародне тіло, виконає своє право і обов'язок та в ім'я національної справедливості вирішить державне становище нашої тіснішої Батьківщини.

Наша Делегація перед Союзом Народів.

Як ми вже доносили дня 29. серпня с. р. виїхала Делегація Галицького Уряду, зложена з пп. д-ра Костя Левицького, д-ра Степана Витвицького й о. Йосафата Жана до Женеви, з приводу третої з черги сесії Союзу Народів.

рив, на котрих сторожі повинен в першу чергу стояти Союз Народів. Тому Делегація нашого Уряду пораз третій, на отсій третій сесії Союзу Народів, звернулася іменем українського населення, як переважачої більшості всего населення Східної Галичини до Союзу Народів з домаганням, щоби отся найвища міжнародня інстанція еще раз звернула увагу головних держав, антанті на конечну потребу як найскорійшого вирішення державного становища Східної Галичини, по думці національної справедливості.

Виконуючи однодушне домагане українського народу Галицької Землі, Делегація Галицького Уряду, передовсім вручила своє представлення в сій справі дня 6. вересня с. р. усім делегатам (членам) Сою-

зне у справі відібрання православного монастиря в Дубні з усіма приналежними його маєтками. Той монастир передала російська влада в р. 1890 разом з 50-и десятинами землі Почаївській Лаврі. Крім того ладяться ляцькі рабівники загарбати ще цілий ряд інших православних монастирів. („Гром. Віс.“)

ЧІЧЕРІН ПЛАТИТЬ ЗА ОБІД.

Московський большевицький комісар Григорій Чічерін був у панській каварні в Берліні на обіді. Зів собі порядно як який щісар, хоче платити, кельнер дає рахунок, а Чічерін дає йому кавалок заліза. Кельнер питається, що то є. Чічерін відповідає: Се кліша на рублі; друкуй собі, кілька гроша хочеш!

як тур стоїть у човні, бородою трясє.

Човен під'їхав до берега і з него разом з козаками та двома невідомими хлопцями вийшов сам тур, крутячи головою та трясучи бородою. Його так і обсіпали кругом запорожці. Але в сю хвилю з тура вискочив — козак, запорожець.

— Пугу, пугу! — крикнув він.

— Дивись — та се-ж Карпо.

— Та Карпо Колокузні. Ото вигадав!

Вискочив з тура ще і другий хлопець, знайомий наш Грицько. А шкіра турова повалилася на землю.

Всю хвилю прогрімів гарматний вистріл і білий дим понесло туди, на Україну. Другий раз гримнуло з другої сторони — і так само понесло дим в той бік, поки не розвіявся він в повітря. І третій раз...

Козаки споважніли. Кождий з них глянув на свою хоругву і перехрестився.

Як пчолі до своїх вулиів, сипнули кождий до свого кур'ня, до своєї чайки, де молодики гребці пробували свої весла.

А якже хлопці? — питали Карпа товариші, показуючи на втікачів, що стояли мовчки, здивовані надзвичайним дивовишем.

— Хлопці йдуть зі мною — сказав Карпо.

— Та у них ще нема нічого.

— Збудуть собі у морі та за морем.

— А сего диявола, тура?

— І він з нами поїде, в нашій чайці. Беріть його, хлопці, та й гайда до човна.

Запінився Дніпро від соток в'єсел. Виступало в похід більше пів сотні чайок, а на кожній чайці було по п'ятьдесят, по шістьдесят козаків. Крик і галас лунали в долину.

Скоро й Січ-Мати шезла. Попередні чайки були вже далеко, немов вони найбільше поспішали в ту далеку, невідому дорогу. Не чути вже було по чайках ні шуму, ні співів: не жарти впереді чекають. Треба-ж тихенько дістатися до моря, щоб поганці Турки і не опам'яталися, як козаки упадуть на них мокрим рядном.

VI.

Козаки без всяких пригод приплили до Кизикермення.

Се була невелика турецька кріпость, поставлена умисне на дніпровім лимані стеречи запорожців, аби вони не впали в чорне море та не зробили шкоди богатим турецьким містам, як Козлов, Кафа, Синоп, Трапезонт, а то й самому Стамбулови.

На стінах Кизикерменя стоять чорні гармати, звернені на Дніпро: вони кождої хвили готові ринути вогнем і принести смерть козакам, котрі хотілиб з Дніпра прокрастися в Чорне море. А окрім того через ріку з одного берега на другий простягнуті були ланцюхи, що перепиняли шлях чайкам; та ще й того мало: до тих ланцюхів поприкручувані були великі побрязкачі, гримухи — і якби їхали які човни у ночі та вдарились об ланцюхи, то вартові учулиб той брязкіт, а гармати наведені саме в те місце, вдарилиб усі відразу — і ворог доконче мусів піти на дно.

Всі ті хитрощі добре знав батько козацький, старий Сагайдак, але взявся й Турків перемудрувати.

Не доїзджаючи до Кизикермення, він звелів козакам стати, вийти на беріг і рубати в лісі як найгрубші дуби, осики, тополі та тягнути їх до води. „Діти“ добре взялися за роботу і скоро повалили на зем-

лю кілька десятків дубів та ріжного іншого дерева.

— Скільки чайок, стільки й дубів, діти! — говорив Сайдачний.

— Добре батьку — говорили козаки й почали рахувати дерева.

Коли всі дуби уже постягали в Дніпро, Сагайдачний велів прив'язувати їх до чайок, але так, щоб вони плили попереду човна. Потім всі козаки сіли на відпочинок, повечеряли не розводючи вогню, щоб не дати знаку вартовим Туркам і Татарам.

Уже смеркло, а потім прийшла ніч темна, вітряна. Піднявся північний вітер, котрий козаки називали „москалем“.

— Москаль піднявся, се добре — пояснювали старші козаки.

— Москаль і в море нас винесе.

Так коло півночі рушили чайки далі, але шли лавою, весло в весло. Ішли тихонько, бо не гребли, лиш посувалися по течії. А в переді чайок плили якісь темні дива — чи то люди велитні, чи звірі, чи то чорні якісь риби. Стирчали з води якісь руки, величезні пальці на тих руках: се плили прив'язані до чайок дуби та осики.

Тихо... Не дихне ніхто. Тільки „москаль“ завіє, завіє, пробіжить і знов стихне.

Десь там в темряві запіяв когут — се в Кизикермені турецький когут, а піє так само як і козацький на Україні... Ще оден кукурікнув... Північ. А небо все в зорях: Ондечки Петрів Хрест, он Чепіга горить, Волосажари. І з Дніпра, з темної води дивляться зорі. Одна покотилася по небови, і здавалося, упала в Дніпро... Десь сова застогнала.

На передній чайці непорушно стоїть сам Сагайдачний і не зводить очей з туманної

а 30 тяжко ранено. В поїзді був також післанець польського уряду котрого випадково бандити не чіпали.

—«»—

АМЕРИКАНСЬКІ ГАЗЕТИ КУПИЛИ СПОМИНИ ЛОЙДА ДЖОРДЖА

Як подає ньюорський дневник „Таймс“, ся газета на спілку з шікаговським дневником „Трибюн“ закупила від англійського прем'єра Лойда Джорджа його спомини про війну.

Кілько заплачено за книжку, сього газета не пише. Вона згадує однак, що Лойдови Джорджови заплачено менче-більше коло одного фунта стерлінгів (після теперішнього курсу, коло 4 долари 40 центів) за кожде слово. Як каже „Таймс“, се найбільша ціна, яку

далечини. А там, впереді, в тій мраці загавкала собака. Се в Кизикермені турецький пес на вітер гавкав — не спиться йому. Знов вітер завіяв, джмухнув козакам в потилицю — і перестав.

Ледви-ледви замріяв в переді вогник. Се певне у вікні вартової вежі...

— Весла на воду. Зупиніть чайки. Ані кроку далі — тихо, але твердо сказав Сагайдачний. Почули близші чайки, передали далі.

— Весла на воду. Стій. Ні кроку — перейшло по всіх човнах.

Чайки стали. Впеведі виднілись темні вежі Кизикерменя. Прийшла рішуча хвиля.

— Спускай дуби. Ріж! — знов звелів кошовий.

— Ріж! Спускай дуби — пішло по всіх чайках з одного берега Дніпра до другого.

Відрізані від чайок дуби та осики, ворущучи над водою обрубаними гильками мов великанськими руками, поплили вниз по течії, а чайки стримані веслами стояли на воді непорушно.

От уже дубів. Дехто з козаків перехрестився.

Тихо, незвичайно тихо довкола. Навіть „москаль“ не дме...

Минуло кілька хвиль... Мов з просоня хрипло запіяв когут, сонним гавканем йому відповіла собака — і знов тихо.

Нараз впереді, далеко в тій пітьмі почувся якийсь брязкіт... Потім ще і ще...

— Зачіпили! — прошепотів до себе Карпо, налягаючи на весло.

В сю хвилю роздався вистріл з гармати, за ним другий, третій...

(Далі буде)

колинебудь заплачено комунебудь в Америці за літературну працю, але се певно найбільша ціна, яку загалом хто небудь в світі дістав.

Кореспондент „Таймса“ телеграфує з Лондону, що Лойд Джордж думає віддати всі гроші, одержані за написання сеї книжки на чоловіколюбні цілі.

ФУНТ ПШЕНИЦІ В МОСКВІ КОШТУЄ ПІ МІЛІОН РУБЛІВ

Ціна збіжа в Москві нагло підскочила. Недавно пуд (36 фунтів) пшениці коштував 10 мільйонів советських рублів, а тепер коштує 30 до 40 мільйонів тих рублів.

Ся підвишка вийшла наслідком дальшого спадку большевицьких „гроший“, але населення того не розуміє і каже, що „дорожня“ повстала ізза того, що Америка спинила присилку хліба в Росію на допомогу голодним.

Повітова автономія.

„Slowo Polskie“ з 6. вересня ц. р. містить дослівний текст проекту „автономії“, яку варшавський уряд хоче надати Східній Галичині. Ця „автономія“, яку випрацьовував між іншими такий знавець та кодифікатор державного права як „соціаліст“ Гавснер, де аж в 27 артикулах вичисляє всі блага, які малиб Українці Східної Галичини дістати за признання польської державности у цій країні.

Отже перш усього при воєвідстві „соймики“ у Львові, Тернополі та Станиславові, які раз на рік сходилибися на „сесію“. Ці три повітові ради, бо нічим іншим вони в дійсности не булиби, малиби за завдання робити менше більше це, що робили колись ославлені в цілому світі повітові ради у Галичині. Отже до них належалаби справа громадських та повітових гостинців (польська дорога), справа торгівлі і промислу, мілеорації без аграрної реформи, організація громадської адміністрації, публічна добродійність, релігійні та шкіль-

„Slowo Polskie“ з домаганням „ухвалення“ його.

Італія проти польських виборів і накинєння польської автономії у Східній Галичині.

З Риму, з офіціальних кругів одержуємо відомість, що на днях італійське правительство інтервенувало вже у польським уряді у Варшаві в справі нарушення ним міжнародних договорів у відношенню до Східної Галичини, через розписання на тій території виборів до варшавського сойму та заміреного накинєння Східної Галичині, т. зв. польської автономії. Інтервенція була рішуча й енергічна.

ВІДСНИЙ СНІГ.

Доносять з Риму, що в Альпах впали грубі сніги. В декотрих місцях сніг досягає цілої стопи грубости. В Тироли температура впала так низько як в зимі, що дається добре в знаки людям, які лишень кілька днів тому переходили сильну літневу спеку.

ЛЯЦЬКЕ ЗВІРСТВО.

Голова місцевої жидівської громади в Освенцімю Авраам Гросс вніс дня 15. с. м. до дирекції польських залізниць в Кракові таке письмо.

„Позволю собі донести про пожалування гідний випадок, який мав місце на залізничій стації в Катовицях дня 8. с. м.

Коли того дня я хотів вернути поїздом, що відходить о год. 1.51 пополудні з Катовиць до Освенціма, стоячий на стації залізничій функціонер відгрожував мені так: „Жиде, ти не поїдеш!“ На моїх очах підбурив кілька осібняків, за охочуючи їх „бити Жидів“, а коли я всідав до поїзду, наспіли за мною ті підбурені осібняки. Бачучи на що заноситься, я хотів перейти до другого воза, але це виявилось неможливим — згадані осібняки окружили усі виходи.

ховні злидні; не на кишенькові, а іменно духовні. Нам... але не нам на Каразіньо, а вам по инчих кольоніях, чи мало душі від природи дано чи ви її, ту душу, десь замотали десь в стару панчошу й запхали до бляшанки разом з грішми, аби та душа не обзивалась на муки братів і часом не сягнула по так дорогі вам папірці. Я недавно був на Дорізоні, а пан Фірман мене питає: „Як ви там збираєте чи як промовляєте до своїх братів, що така мала кольонія могла до двох тисяч зложити, і делегатів вислати, і на подорож дати? Га? У нас тут жжись залізні люди: инчий витягне хустку, покаже п'ять соток а то й тисячу, а проси його, щоб дав на позичку або вступив до „Союзу“, то воркне, що вже надавав досить, та й по всій розмові!“

Так каже делегат, на чім обозязку є збирати позичку й записувати до „Союзу“. Значить мусимо вірити! А в нас так було:

Приїхав п. Карманський, поговорив; декому й сльози потекли, коли розповідав, як наші бідні голодні й босі селяни дев'ять місяців рідну землю своєю кровю поливали, а потім мусили за Збруч переходити, в невідоме йти; як цілували ту рідну землю, прощаючи; як рвалися до неї, коли зза Збруча приходили вісти про ляцьку господарку.

Але як поїхав п. Карманський, то кожен утер сльози та сказав собі, що плач то бабська зброя в кухні; що не плачем, а мечем волю здобувають і ворогам відплачують. А такий меч треба купити.

Ось виказ Українців, що позичили гроші, а дали на позичку:

Андрій Багнюк позичив 50\$ у Штахери, аби зараз дати на позичку; Дмитро Груба і учитель В. Куц позичили по сто міля у Василя Безпалька, а дали на позичку, Гнат Ковалюк позичив 50\$ у Г. Андреїва, а дав; так само позичені дав голова кооперативи Олекса Безпальок.

Що то значить? Значить, що то не залізні люди, що їм багато дано, коли не до кишени, то до душі. „Де скарб ваш, там і серце ваше“ — казав Христос. Я певен, що більшість Українців мають серце в кінті з моретівкою; инча частина — в старій панчосі з мільми; і тільки мала частина іде за словами Христа: „а хто прийме одного во ім'я мое, той мене прийме“. А чи олен там, у ріднім краї, жде, щоб ми його приймили, огріли, нагодували? А Маркос Малуселі, що горілку виробляє в Моретес, як буде, він ближче, треба його огріти й нагодувати в першу чергу!

А тепер із „Союзом“ справа. Господоньку святій! Як же вона піняво йде! Слідуж в „Праці“ гарячково в кождім числі, кілько то членів „Союз має і находжу: там вписалось 25, там 15, там щось троха більше...

За три місяці вписалось щось із 90! А кількож то часу треба буде, щоб вписалися всі? А то 60 тисяч! Поділім 60 тисяч на

ласкаві замовлення може сейчас розсилатись. При замовленнях в більшій скількості значний опуст і оплата поштової пересилки.

Відкритте пам'ятників трох найславніших поетів паранських, відбулося дня 12. м. м. в Куритибі, котрі уставлено на гарній площі Озорію.

Паранські рибакі, котрі лодками вибрались були до Рію де Жапейро на свято независимости — вернули. В Куритибі привитано їх гарно та показувано лодки, на котрих вони плили по розбурханім морю.

Два великі кораблі заміряє купити Бразилія від Півн. Америки.

Вистава худоби приготовляється в Порто Алегре. Вже досі находить звиж 2000 штук гарної расової худоби.

Кваліфікуйтесь! Кождий свідомий Українець повинен уважати собі за честь стати в ряди вільних горожан Бразилії. Щоби стати горожанином — треба кваліфікуватись! Користайте з нагоди, коли не роблять вам трудностей, бо колись може і до сего прийти!

ПОЗІР! — УКРАЇНЦІ В ПРУДЕНТОПОЛІС І ОКОЛИЦЯ!

З нагоди чотиролітної річниці проголошення независимости Галицької Республіки — філія „Українського Союзу“ в Прудентополи устроює концерт, котрий збудеться дня 7. с. м. в салі Народного Дому, о год. 7. вечером. Після концерту забава з танцями.

Проситьсє всіх членів філії взяти участь як найчисельнішу. Вступ на концерт і забаву вільний. Добровільні датки на цілє філії приймається з подякою.

справа громадських та пов'язаних гостинців (польська дорога), справа торгівлі і промислу, мілеорації без аграрної реформи, організація громадської адміністрації, публічна добродійність, релігійні та шкільні справи, але без університету і вищого шкільництва і вкінці справа в „порученому“ обсягу ділання значить громадська поліція і шупас.

Бувби на ново згальванізований добре нашому населенню знаний „повят“. До цього повяту вибраноби послів після національного катастру, так що один посол припадавби на 25.000 населення, але й це число, коли треба буде, щоби друга курія дістала найменше 20 послів, може бути обмежене. Жиди малиби рішитися, до котрої курії їм належати, бо в „повяті“ булоби дві курії „послів“ українська і польська.

Курії радилиби окремо і спільно, коли цього булоби потрібно. Вони укладалиби собі бюджети, які одначе не смілиби нарушувати загально державних податків. Сойм цей скликувавби і розв'язував президент Польщі, а воевода репрезентувавби в соїмі польський уряд та проводив нарадами секцій це є „повятових видзялів“.

Ці „видзяли“ малиби свої бюра і „своїх“ урядників, яких іменувавби воевода. Уряди малиб урядову мову польську, але приймалиби і українські письма та відповідалиби теж і по українськи. Закони оголошувалиби в польській і українській мові. При обсаджуванню урядів узгляднювалиби „потреби“ населення. В школах булаби мова така, яку визначилиби поодинокі „видзяли“. В міністерстві освіти та віроісповідань булиби теж і українські урядники. Справу українського університету та рівнорядних йому шкіл мавби полагодити варшавський уряд і соїм. Вкінці проект дає „амнеції“ за політику від липня 1914 р. Ось і маєте автономію!

Антанта має ухвалити „автономію“.

„Jornal de Debats“ доносить що польський уряд вручив ноту і проект „автономії для Східної Галичини державам антанти, як каже

мною ті підбурені осібняки. Бачучи на що заноситься, я хотів перейти до другого воза, але це виявилось неможливим — згадані осібняки окружили усі виходи.

Як тільки поїзд рушив з місця один з тої банди почав мене шарпати за бороду, домагаючись від товариша ножиць, щоби мені її відтяти і тільки недостачі ножиць завдячую цілість моєї бороди. Приглядався тому спокійно залізничий функціонер, який навіть сам приступив до мене і брутально крикнув: „Жиде встань, бо я мушу сидіти“. Я виконав приказ, щоби оминуту евентуального побиття. Мимо сього мало бракувало, щоби мене не побив той сам функціонер, якому щойно двох подорожних з нового Беруна звернуло увагу на наслідки такого кроку. Підчас того згадані бандити, розмістившись в поїзді били моїх одновірців п'ястуками і виривали їм без причини бороди. То шарпання борід і биття п'ястуками в лице тривало аж до стації Шопянице, де на щастя, бандити зникли“...

Чи решта годні?

Може воно є гріхом хвалитись чим-небудь; може хто виганьбить нас, але такі похвалюсь. Таж, кажуть, кожна сова свої діти хвалить, хоч вони й пелехаті й витрішкуваті, — чомуб же мені не похвалитись нашою громадою? Га?

У всіх громадах сон, а ми таки рухаємось! А-я!...

Отже так: на позичку ми дали так, що на кожного з даючих припадає по 40 міля. Чи кожна кольонія зложила стільки? Певно ні. А чому? Бо певно за багато зложила отім з Моретес, що дурійку виробляють! Де-де українській справі до моретівки! Не доросла та справа моретівці моретівці й до колін! Бо справді: чи та справа варта моретівки? Га? Та певно, що ні! Таж дивіть ся: ми власних дітей тримаємо в темноті, не посилаємо до школи, бо нас на то не вистане; а щож сказати про чужих? Що нас обходить, Поляки топлять галичан, здирають з живих шкіру, виколують очі, втирають руки, пускають цілі села з димом? Що нас обходить? Дивно, що когось там мучать, а ми мусілиб моретівки виріктися. О, ні! Цього не буде!

Отакій зміст нашої філософії по кольоніях! Ми тут, Богу дякувати, і нас нічого не обходить, що робиться там.

Ценаш, так би сказати, диплом на ду-

в „Праці“ гарячково в кождім числі, кілько то членів „Союзу має і находжу: там вписалось 25, там 15, там щось троха більше...“

За три місяці вписалось щось із 90! А кількож то часу треба буде, щоби вписалися всі? А то 60 тисяч! Поділім 60 тисяч на 90. Не багато треба буде, щось усього з 660 місяців! А це дурниця: 55 літ, і всі Українці в Бразилії вступлять до „Союзу“!

Зібралися й ми до школи, щоби заложити і в нас філію „Союзу“. Попереду прибули до нас о. Процьків, вяснили, заохотили. Були у нас, як і скрізь, дві партії: Але тепер не час на партії: у школі зібрались тільки Українці; партії лишилися за дверима... Рішили: кооператива „Світло“ переходить на філію „Союзу“. Вписалось зразу 30 душ; заплатили вступне. Потім вписались ті, що не були присутніми. Навіть дві вдови, Марія Юськова і Анна Стоцька, вписалися. Розумієте ви, панове, там по других кольоніях? Вдови, що без підпори боряться з малими дітьми за кусок хліба, і ті є членами „Союзу“. Що більше: рішили, що наші члени не будуть ходити манівцями та підтримувати чужих у гандлю; що для того є свій громадський склеп; що кожен член кооперативи, а тим самим і член „Союзу“, не буде тягнутися на місячні вкладки: за нього заплатити заряд кооперативи, з того зарібку, що на нього припадає...

Ми можемо сказати словами великого Франка:

„Так ми йдемо, в одну громаду скуті“.

Панове, чи й у вас так? Певно, що ні! Щоб бути в гурті і стояти кріпко, треба бути скутим в одну громаду, треба кріпко стояти на ногах. А деж христинин устоїть кріпко, коли моретівка є за нього кріпша!

На нашій малій кольонії навіть заложилася спілка тверезости, за три роки істнування нашого склепу, ще ніхто не вийшов з нього, щоби відпочати під плетом, як то роблять по инчих кольоніях.

Чи ви годні на других кольоніях іти так в одну громаду скуті? Га?

(Є і в нас кількох хорих, котрих ми зevamo русинами старої дати; але ми з ними поговоримо иншим разом).

Захарко Повідайко,

делегат для засновання філії в Каразиньо.

Каразиньо, 18 — 10 — 22

З Бразилії.

До відома Веч. оо. Провідникам братства II. Серця Ісусового.

Подаємо до відома Веч. оо. Провідникам братства Найс. Серця Хр., що наша Редакція посідає на складі значну скількість грамот ревнительських, котрі на

ти участь як найчисельнішу. Вступ на концерт і забаву вільний. Добровільні датки на ціль філії приймається з подякою.

Одноцільним Фронтом.

Відбувшися в другій половині серпця у Львові зізди трох народних українських партій в Галичині ствердили наперед осібно, а потім разом на своїм спільнім зізді, що вони признають уряд д-ра Евгена Петрушевича одиноким повноправним заступником волі українського народу Східної Галичини.

На таким становищі станув так званий Ширший Народний Комітет, заряд української трудової партії. Те саме становище заняв зізд Широї Управи Української Радикальної Партії та зізд Християнсько-Суспільної Партії. Се саме становище заняла на другий день по тих зіздах Міжпартійна Рада, в яку входять представники згаданих трох партій.

Хоч зізди радили передовсім над справою актуальною виборів до соїму у Варшаві, розписаних польським урядом, та все таки становище трох українських партій Галичини було найкращою відповіддю українських політичних організацій Галичини на інтриги Поляків проти уряду Евгена Петрушевича, які програвши на межинародній арені свою боротьбу проти галицького уряду, тепер пробують підкривати його в Галичині, висуваючи проти нього буцімто якесь потайне, секретне правительство, щоби в той спосіб позбавити уряд Петрушевича права представляти український народ Галичини. Польська інтрига котра покищо вдоволяється „двома рівнобіжними урядами“, не вдалася. Увесь зорганізований політично народ Галичини через свої партійні зізди признав всякий другий уряд в краю за не існуючий. Польська хитра інтрига була пришпилена в самім зароді. Український народ не дав зловитися на польську полову, хоч вона була підписана хитренько демократичними, ба навіть революційними зренцями.

Українці всіх осель Бразилії!

Лучіться всі разом та вписуйтеся громадно в члени „Українського Союзу в Бразилії“!

Відкиньте всякі особисті ворожнечі та ділом покажіть хто Ви і якого народу сини!

Патріотизм без діл і жертв — се марне слово.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

ІРАТІ — ПАРАНА

Для всіх Українців в Іраті і подальших околиць товари нашого склепу, який є завжди заосмотрений в ріжнородні фазенди, Seccos e Molhados, залізи, начиня кухонне і прочі знаряди рільничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і інші продукта кольоніяльні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH

Iraty — Адреса телеграфічна „Kozak“ — Paraná

Федір Шнайдер

— в Порто —

подає до відома пп. Кольоністів, що його

ФАБРИКА ОЛІЮ

купує насінє лону і конопель, як також прядиво льняне і конопельне. Олію кильо насіня з лону платить по 400 рейсів; насінє конопель по 500 рейсів. Прядиво чисте 1 кильо 1\$300 і більше

Пишіть:

Theodor Schneider
Portão Paraná

Або через посередництво Григорія Тари — Порто.

СКЛЕП НИКИТИ ДОНЬКА в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого великого склепу, який отворив еще в р. 1908 у великим мурованім домі враз з приютом для подорожуючих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кождий, хто заїде у його дім, знайде вигідну обслу-гу, як також зможе набути у склепі усе, що йому потрібне до ужитку до-машнього і рільничого.

Купую герву-мате і інші пш одутка хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фі-ра до Прудентополя і кольонії Іраті.

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП ВАСИЛЯ ВОИТОВИЧА у Прудентополи.

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — рільничі, як також ріжного рода матерій, від найтанших до найдорозших: касеміри, чисто вовняні пали, готові убраня, коци, полотна, хустки, стяжки, капелюхи соломяні нитки до шитя, вишиваня і ручних робіт, зимові шалі, перфуми, перфумоване мило, скло, начиня кухонне, залізо, машини до шитя, порох, шріт, фугети, славна паста «фаворита», шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завсїгди: хміль, олій до ф. рб. свічки стеаринові, а подостатком муки найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, риж, цукор, фарина кукурузяна і мандьокова, фасоля, кава палена і зернятами, чай з Індій.

Скуповую на більшу скалю герву і інші продукта кольонійні.

Wasilio Woitovycz

Prudentopolis Paraná

На продаж дім і дві льоти в Дорізоні. В новім, гарнім домі знаходиться пекарська піч, відповідна для пекара; добрий фронт — 100 мтр. відгородної вулиці, близько церкви. Інтересовані зголосяться до Гната Млива в Дорізоні.

До Вп. П. Купців!

Поручаю всім знаменитий атрамент — марка *Tucano*, який продаю по зниженій ціні, а саме:

Звичайна шкільна фляшочка	\$200 р.
Більша ” ”	\$500 р.
Чверть літри	1\$500 р.
Пів ”	2\$500 р.
Літра	4\$500 р.
Атрамент сухий (в порошках)	
на одну літру (<i>Tucano</i>)	3\$500
” ” ” (<i>Escolar</i>)	2\$000

По тій ціні продаєсь тільки пп. купцями Висилка на кошт покупців. Слата грош наперед, або разом з замовленням; в противнім разі не висилаєсь.

Адреса. *Nicolau Gadomsky, Rua 24 de Maio, 39. — Curitiba.*

PHARMACIA POPULAR

— de —

O. Santos Pacheco

Prudentopolis Paraná

Великий склад дрогуерії і хемічних продуктів. Можна набути ріжні ліки гомеопатичні та інші ліки на ріжні хвороби.

Ціни догідні.

BEVAM AS CERVEJAS DA ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELEPHONE
454.



ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвасеу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитява, Гамбург, Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атлянта, Більц, Вода Столова, Женжібре; ГАЗОЗИ: з Цитрини, Абакаші, Малин, Помаранч, Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насінє ячменю за контрактом і продаємо вибранє насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у Прудентополи в домі п. М. Козловського.

Одинока українська фабрика цукорків ІВАНА КУТНОГО

CURITYBA — MARTINS AFFONSO № 6.

Виробляє різномірні цукорки різного смаку і зовнішньої форми.

Досі у Парані не було української фабрики цукорків а коли она стигне від двох місяців спішить з замовленнями. По цукорки пішить і голосіт ся до ІВАНА КУЧНОГО в Куритибі.

Cirurgião — Dentista

BELMIRO DE OLIVEIRA

Prudentopolis

Paraná

Цей дентист — хірург, який перебувати ме лише через короткий час у Прудентопо- ли, рве зуби без болю, виконує всякі робо- ти дентистичні, як: чищення зубів, пльом- бовання, вставляване штучних і т. д. а все по цінах уміркованих.

Години офісові: 8—11 з раня; 2—5 по полудни.

ФАБРИКА КАВИ

S. JOÃO

Antonio Candido Cavalim

Iraty — C. № 21 — Parana

Панове купці! Коли хочете набути доб- рої і смачної кави, чистої і без домішок зайдіть до нас, а не пожалуйте. Кожний любить добру каву, проте і радо будуть купувати її у вас.

CASA „DNISTER“

НАЙВІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ,
ІВАНА КУЧМИ

Маємо на складі різномірні товари, як: фазенда, армариньо — начине, кухонне, напитки краєві і заграничні, залізо і всякі продукта споживчі.

Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завсігди лиш своїх!

CASA „DNISTER“
de João Kutchma

Rua Vidreos e Nacar — União da Victoria — Paraná

Др. Мирослав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР

CURITYBA

Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонних слабих приймає на лічене і побут у своїй клініці. Лічить луча- ми «Roentgena». Посідає власну лабораторію до оглядин хемічних і мікроскопо- вих, та всяких вищих оглядин крові в слабостях внутренних.

Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Костя Одрецького
В АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПА-
РАНА.

Один з найбільших і найстар- ших склепів в цілім муніципію Іраті.

Продаю товари різномірні — яких справді хто забажає — фазенда; залізо; знаряди домашні, кухонні, і усе, що по- трібне до ужитку домашнього і рільни- чого.

НАПИТКИ РІЗНОРОДНІ. — СКУПО- ВУЮ ГЕРВУ.

На складі: кава, цукор, усі споживчі товари. Капелюхи, стрільні артикули, ок- раси зі золота як: брошки, перстені, лан- цушки до годинників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Konstantino Odrecky.

Antonio Rebouças — Paraná.

ПЕРША І НАЙСТАРША ТОРГОВЛЯ В АНТОНІО ОЛНТО

Теодора Шнира

посідає на складі все, що входить в т. з. Secos e Molhados а іменно: різномірної якості полотна, фазенти і армариньос, хустки, коци, капелюхи, каземіри, готові убрания, начиня кухоні, рільничі знаряди, всілякі обува так для мушин як для женщин, різні річі з римарських і ковальських виробів. Має також все на складі найліпшої марки, муку, каву, цукор, сіль, перець, нафту, сірники і преріжна всячина.

Ріжні напитки, почавши від таної, але міцної мов оковита, горівки, а скінчивши на дорогих винах. — Купую все і продаю все. — Ціни як найдешевші. Українці з А. Олінто памятайте на клич: „Свій до свого“! Тому не оминайте свого котрий не раз з Вами ділив добре і але і не в однім помагав.

ALFREDO SCHNYER

Estação de Cavite

col. Antonio Olynto,

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ЛІНІЯ ЕСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС

Поручаємо наш ново-отворений склеп, в котрім мож набути всего — добре і тане Маємо всякі матерії, капелюхи, убрания готові, пали парасолі, як також всякого рода заліззя.

Продаємо сіль, муку, каву в зернятах і мелену і все, що тільки забажаєте.

Ціни умірковані і продається все танше як у інших торговлях.

Купуємо, герву, мід, віск, масло і прочі продукта кольоніяльні.

Памятайте, що вже раз треба поняти сей великий клич: „СВІЙ ДО СВОГО!“

З глибоким поважанем

Семчишин — Опушкевич & Спілка

Українці, котрі суть на лістах „війскових, а рад-би себе звільнити від війська повинні заздальгить виробити звільнене. Час на се виходить до 15. листопада. З тими рекі- рементами удавайтесь до п. В. Лопатюка Сей чоловік вже много увільнив, то і тепер увільнить. Представте свої причини, та не відкладайте. Ідіть до Українця бо нині клич: „Свій до свого з всіми потребами!“

НАЙЛУЧШЕ ПИВО
ВИРОБЛЯЄ

Cervejaria
„Cruzeiro“

Подаєсь до відома, що купуєсь також ячмінь.

Curityba — Paraná c. p. 180

В. Кун і Син.

Іпіранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці кап флашкових, купую всякі проукта крає- ві, продаж гуртовна і деталічна.

W. Kuhn & Filho,

Guajuvira

Paraná